

CERTAIN ASSESSMENTS RELATED TO PERSONALITY RIGHTS

Izabela Bratiloveanu, Postdoc Researcher, PhD, University of Craiova

Abstract: The personality rights are rights inherent to the human person, as they belong to any physical person (innate and inalienable), to protect its primary interests. Unlike the real rights and the rights of claim, this bundle of rights is not acquired as a result of human actions. As stated in the Romanian doctrine, the legal nature of personality rights is personal non-property rights. The Romanian specialty literature has shown a particular interest in this category of rights, since the adoption of the new Civil Code, which are classified according to the content of regulated rights as follows: rights protecting the human body and its biological and psychological functions (the right to life, the right to health, the right to physical and mental integrity) and rights protecting moral values (the right to dignity, the right to freedom of expression, the right to privacy, the right to image, the right to respect the memory of the deceased). The new Civil Code listed in an illustrative manner as personality rights within paragraph 1 of Article 58: the right to life, health, physical and mental integrity, dignity, self-image, respect for privacy.

Keywords: the personality rights; the personal non-property rights; Civil Code.

1. INTRODUCTION

In German legal doctrine, was established a theory of personality rights in the late nineteenth century, with a view to remedy the inability to use with flexibility the mechanism of tort liability to punish the damages brought to the person. As pointed out, the German Civil Code contains provisions, with principle value, according to which the person affecting life, body, health and freedom of an another one, is undertaken to repair the damage caused (art. 823 B.G.B.), from which the German doctrine and case law have held that there is a *right to respect for life, physical integrity and freedom of movement*¹. As regards the *right to honor*, it results from tort liability provisions (article no. 826 and 823 paragraph 2 B.G.B.) in conjunction with the criminal provisions in this matter, and the *right to image* is consecrated by special provisions concerning the right of artistic creation and photography. On the other hand, the German Federal Court of Justice has established a general personality right, based on the provisions of articles 1 and 2 of the German Basic Law.

French doctrine of the early 20th century was heavily inspired by German doctrine, in 1909, and H.E. Perreau published the article "Des droits de la personnalité", in *Revue trimestrielle de droit civil*, an article which constitutes a first systematization attempt. In French law, the legislative solutions translated the doctrinal and jurisprudential guidelines. In 1970, the scandal press which sought to commercially use the photography of the President of the Republic, Georges Pompidou, led to legislative changes. Thus, through the Law no. 70-643 of 17th July 1970 on the strengthening of guaranteeing the individual rights of citizens, has been amended the article 9 of the Civil Code and has been recognized the right to privacy². Law no. 93-2 of 24th August 1993 on the reform of the Criminal Procedure Code

¹ H. Diaconescu, S. Cercel, R. D. Diță, G. Gazdovici, *Răspunderea juridică în domeniul prelevării și transplantului în dreptul român*, U.J., 2009, p. 44.

² Article 9 of the French Civil Code: "*Chacun a droit au respect de sa vie privée*. Les juges peuvent, sans préjudice de la réparation du dommage subi, prescrire toutes mesures, telles que séquestre, saisie et autres,

provided the civil protection of the presumption of innocence under art. 9-1 of the Civil Code³. Furthermore, by Law no. 94-653 of 29th July 1994 on the respect for the human body there have been introduced in the French Civil Code in Book I, Title I, Chapter II – About the Respect of the Human Body, the articles from 16 to 16-9 and in Chapter III - About the Exam of Genetic Characteristics of a Person and about the Identification of a Person based on its Genetic Fingerprints, the articles from 16-10 to 16-13.

2. PERSONALITY RIGHTS – PERSONAL NON-PROPERTY RIGHTS

Subjective civil right represents the ability of the active subject, within the civil legal norms, to have a certain conduct, to claim to the passive subject to have an appropriate conduct and, if necessary, to request the participation of the coercive force of the State. Therefore, the defining elements of subjective civil right are: 1) the subjective civil right is a possibility recognized by civil law to the active subject, physical and legal person; 2) under this possibility, the active subject: *a) can have himself a certain conduct*, such as the case of the absolute right (real or non-property); *b) may require an appropriate conduct to the passive subject* (to give, to do or not to do anything, as appropriate, as the case of the right of claim, which is a relative right) and *c) may require the participation of the coercive force of the State*, if necessary (namely when its right is disregarded, or violated)⁴. The subjective right is a legitimate restriction of the freedom of the other, set by the legal norm in favour of the subject thus receiving a reserved area to exercise its powers.

Depending on the nature of their contents, the subjective civil rights are divided in property rights and non-property rights, each category having subcategories in its turn. Are property rights the subjective rights whose content can be expressed by money, in a pecuniary way. As noted in the doctrine, the *property rights* belong to the category of *goods*. The term “good”, that refers to any economic value likely to be useful to a person, brings together two very different categories: *the tangible assets*, namely tangible things considered as such (a building, a car, a violin) plus *intangible assets*, namely the property rights whose existence is not material, but only legal⁵. As regards *property rights*, they are classified into real rights and rights of claim. *The real right - jus in re* - represents that property right by virtue of which its holder may exercise the powers over a good without the participation of another person (for example right to property and its dismemberments). *The right of claim- jus ad personam* - represents that property right pursuant to which the active subject (creditor) may require to the passive subject (debtor) to give, do or not do anything.

In legal literature, there have been over time different classifications of non-property rights. Further within our research, we shall present some criteria retained at the basis of these classifications. From the first point of view, based on the triad of human structure - the human as bio-psycho-social being, we make the distinction between: *non-property rights protecting the human being as a whole bio-psychic entity* (right to life, right to health, the right to physical and mental integrity), *non-property rights defining the human being as the subject of*

---

propres à empêcher ou faire cesser une atteinte à l'intimité de la vie privée: ces mesures peuvent, s'il y a urgence, être ordonnées en référé”.

³ Article 9-1 of the French Civil Code: “*Chacun a droit au respect de la présomption d'innocence*. Lorsqu'une personne est, avant toute condamnation, présentée publiquement comme étant coupable de faits faisant l'objet d'une enquête ou d'une instruction judiciaire, le juge peut, même en référé, sans préjudice de la réparation du dommage subi, prescrire toutes les mesures, telles que l'insertion d'une rectification ou la diffusion d'un communiqué, aux fins de faire cesser l'atteinte à la présomption d'innocence, et ce aux frais de la personne, physique ou morale, responsable de cette atteinte”.

⁴ Gh. Beileu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, U.J., București, 2005, p. 77.

⁵ H. Diaconescu, S. Cercel, R.D. Diță, G. Gazdovici, *work cited*, p. 36.

its emotional or affective states and relations (the right to honor, reputation, dignity, right to memory, right to the feelings of affection for the death of a close human being) and *non-property rights protecting human being as social relationship* (the rights of the physical person - the right to a name, the right to a home, the right to marry and to found a family, the right to privacy, the right to a certain marital status, non-property rights of the author; the rights of communities constituted as legal persons - right to a name, the right to a head office, the right to emblem, firm, right to fair competition)⁶.

In the category of non-property rights, certain authors subsume: *the actual personality rights, the rights relating to the civil status of the individual and the fundamental freedoms*⁷, while others make the distinction between: 1. *the right to respect for the physical integrity* which involves the protection of the human body and the protection of the human life (right to life and health); 2. *the right to moral integrity* (right to privacy); 3. *the right to image*; 4. *other personality rights* (the right to voice, the right to honor, the right to the presumption of innocence)⁸. Dean Carbonnier appreciated as being part of *the attributes of the physical person: the personality rights* (the right to its own image, the right to honor, the right to dignity); *the individual freedoms* (the physical freedom⁹, the inviolability of residence, the freedom of conscience, the professional freedoms¹⁰); *the right to privacy; the presumption of innocence; the civil equality* (the principle of civil equality, legitimate inequalities, discriminations)¹¹.

In the oldest Romanian doctrine, the non-property rights were classified according to *the framework* in which individualizes the person in: 1. The rights individualizing the person within the society, which are regulated by the civil law; 2. The rights individualizing the person within the family, which are regulated by family law¹². The rights individualizing the person within the society, depending on the aspect covered, are divided into:

1. *Rights relating to the existence and integrity (physical and psychological) of the person*, such as: the right to life, right to health, right to honour, honesty or reputation, the right to human dignity;

2. *Rights relating to the identification of the person*, such as: a) for the physical person: the right to a name, the right to a nickname, the right to domicile and residence, the right to a civil status, b) for the legal person: the right to a name, the right to a head office and others.

3. *Rights resulting from intellectual creation*, namely (only) non-property rights that spring from literary, artistic or scientific and inventive work¹³. Such rights are: the right to work or invention authorship, the right to bring the work available to the public, the right to demand respect for the integrity of the work and the right to withdraw the work.

The personality rights are "the rights inherent to the human being as belonging to any physical person (innate and inalienable) in order to protect its primary interests"¹⁴, or, in other

⁶ C. Jugastru, *Dreptul persoanelor. Dreptul obligațiilor*, Hamangiu 2013, p.18.

⁷ Ch. Larroumet, *Introduction à l'étude du droit privé*, Tome I, Economica, 2004, pp. 269-271.

⁸ S. Gjidara-Decaix, *Précis de droit civil*, P.U.F., Paris, 2007, pp. 52-90.

⁹ Freedom to move, freedom to do something or not.

¹⁰ Freedom of trade and industry, the labor freedom.

¹¹ J. Carbonnier, *Droit civil. Les personnes*, 21 edition, PUF, 2000, p. 148.

¹² A. Pop, Gh. Beleşiu, *Drept civil. Teoria generală a dreptului civil*, University of Bucharest, Faculty of Law, Bucureşti, 1980.

¹³ Gh. Beleşiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, Universul Juridic, Bucureşti, 2005, p. 80.

¹⁴ Ph. Malaurie, L. Aynes, *Droit civil. Les personnes. Les incapacités*, 5 edition, Cujas, 1999, p. 113.

words, are "native powers" for the simple fact of being a person¹⁵. Unlike real rights and rights of claim, such rights shall not be acquired as a result of the human actions¹⁶.

Based on article 54 of the Decree no. 31/1954 which lists the main non-property rights, namely: the right to name or nickname, to right to honour, reputation and the non-property right of the author of a scientific, literary or technical work, in the Romanian law, until the emergence of the new Civil Code in which are explicitly recognized under this terminology in Article 58, the concept of personality rights firstly appeared in the literature and were included in the category of non-property rights. It should also be added that it was criticized the classification established by the provisions of article 54 paragraph (1) of the Decree no. 31/1954 as it omits important non-property rights such as the right to life, the right to physical integrity, the right to privacy. It was mentioned that this institution aims at providing a precise and clearly defined legal framework to protect the bio-psycho-social entity of a human being¹⁷. The Decree no. 31/1954 did not specifically refer to the right to dignity, but provided protection of honour and reputation of the person.

Personality rights do not integrate into the patrimony of the person, which designates a universality of property rights and obligations that belong to a person¹⁸. On the same line of thinking, it was held that the rights belonging to the patrimony of a person are property rights, which can be valued in money; therefore, when we say patrimony, we implicitly say financial. And hence, those rights who do not have such an expression will remain outside the patrimony by their nature; these rights are called non-property rights. They are essentially non-monetary.

Not only public or political rights of the individual are embedded in the patrimony, but also the private rights, such as those relating to the parental authority, the right to honour or the moral right arising from the quality of the artist or writer, civil status actions, etc., namely those relating to personality¹⁹. The personality referred to by this bundle of rights is not confined to the technical notion of legal person, meaning to be subject of law, but concerns the human person as a whole, in its biological, psychological and social reality²⁰.

Personality rights are absolute rights, their correspondence being the general and negative obligation to not violate them, an obligation incumbent on all the others subjects of civil law (or, as noted in the literature, are rights opposable *erga omnes*); are not transmissible and, therefore, can't be the object of a legal transmission; are not subject to extinctive and acquisitive prescription; can't be pursued by creditors; are strictly personal, consequently, are not likely to be exercised by representatives; are universal, in the sense that they belong to all persons.

The steps in the fixation of the concept of "personality rights" had as starting point the definition of subjective rights and their delimitation from civil liberties²¹. As society evolved, the human powers that are considered normal were endangered, requiring a higher level of protection. The border between personality rights and civil liberties is uncertain and in

¹⁵ F. Sudre, *Le droit au respect de la vie privée au sens de la Convention européenne des droits de l'homme*, Bruylant, Bruxelles, 2005, p. 311.

¹⁶ Ph. Malaurie, L. Aynès, *Les personnes. Les incapacités*, 5 edition, Cujas, Paris, 1999, p. 113.

¹⁷ Gh. Mihai, G. Popescu, *Introducere în teoria drepturilor personalității*, Editura Academiei Române, București, 1992, p. 16.

¹⁸ L. Pop, L.-M. Harosa, *Drept civil. Drepturile reale principale*, Universul Juridic, București, 2006, p. 11.

¹⁹ O. Ungureanu, C. Munteanu, *Tratat de drept civil. Bunurile. Drepturile reale principale*, Hamangiu, București, 2008, p. 5.

²⁰ O. Ungureanu, C. Jugastru, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod Civil*, Hamangiu, București, 2011, p.42.

²¹ See, P. Kayser, *Les droits de la personnalité. Aspects théoriques et pratiques*, Revue trimestrielle de droit civil, vol. XXIX/1971, pp. 448-454.

constant movement, many of the powers that nowadays are considered to be rights having the status of freedoms in the past²². Some authors consider that civil liberties are part of personality rights, to the extent that they have a consecration in the national law or international conventions²³. There are opinions saying that civil liberties are joined in the category of personality rights, as they have many common characters²⁴. Other authors, based on the idea that personality rights have a determined content, set them apart from freedoms²⁵. Are considered civil liberties: freedom of conscience, freedom of movement and establishment, freedom to have a large family or not having a child, freedom to practice the profession you choose, freedom to marry or to remain celibate, freedom to adopt a child, to choose your friends, fashion, diet, freedom to live solitary or to live in the community or in free union and freedom to prepare your funeral.

Personality rights are a particular application of subjective rights. Along with this majority opinion other points of view were also expressed. Thus, according to J. Ghestin and G. Goubeaux, personality rights are at the "limit" of the notion of subjective right, this quality being often recognized to certain personality rights, such as the right to image²⁶. Some authors consider that these are freedoms finding their limits in competing freedoms of the other subjects or legitimate interests²⁷. Other authors consider that personality rights are "subjective civil rights without physical expression, subject to the principle of availability". Technically speaking, the personality rights would be "civil liberties"²⁸.

3. THE CLASSIFICATION OF PERSONALITY RIGHTS

In both foreign and Romanian literature, there is no complete agreement relating to the determination of the personality rights, the constant focus being on the difficulty to systematize this matter, as well as to characterize, to review its component rights.

The catalogue of personality rights indicated under Article 3 of the Civil Code of Québec has an open character, including in this category the right to life, the inviolability and integrity of the person, the right to respect for the name, reputation and privacy. In Article 35 is provided for the right to respect for reputation. In an Eastern European area, the Polish legislature opted in 1964 for an enumeration type listing, providing in art. 23 of the Civil Code: "The goods inherent to human personality, and especially health, freedom, honour, freedom of conscience, the name and the pseudonym, image, secrecy of correspondence, inviolability of the home, scientific or artistic creation, invention and rationalization remain under the protection of civil law, independent from the protection under other provisions". The Polish jurisprudence has rejected the concept of the general right of personality and categorically ruled for a plurality of personality rights²⁹.

Also, so far, in the literature, there is no full agreement on the proposed criteria for the classification of personality rights and the content of each category of such rights, therefore we will confine to present just some of them. In a more general manner, we can say that there

²² E. Chelaru, *Drepturile personalităţii în reglementarea Noului Cod Civil*, Dreptul nr. 10/2011, p.31.

²³ *Ibidem*, p.32.

²⁴ See, O. Ungureanu, C. Jugastru, *Drept civil. Persoanele*, Rosetti, 2003, p. 44.

²⁵ See, F. Zenati-Castaing, T. Revet, *Manuel de droit des personnes*, P.U.F., 2006, p. 213.

²⁶ J. Ghestin, G. Goubeaux, *Traité de droit civil. Introduction générale*, L.G.D.J., Paris, 1977, pp. 164-165.

²⁷ Y-H Leleu, G. Genicot, E. Langenaken, *La maîtrise de son corps par la personne*, in J.L.Renchon (coord.), *Les droits de la personnalité*. Actes du X Colloque de l'Association „Famille & Droit”, Louvain-la-Neuve, 30 novembre 2007, Bruylant, Bruxelles, 2009, p. 99.

²⁸ Gh. Mihai, G. Popescu, *work cited*, p.64.

²⁹ See B. Lewaszkiwicz- Petryknowsa, *Le principe du respect de la dignité de la personne humaine*, Actes du Séminaire UniDem, Montpellier, France, 1998.

is no universally accepted opinion on the list of personality rights and that each author develops its own approach.

In French law, a first classification based on the object of rights makes the distinction between the real rights, the rights of claim, the intellectual property rights and the personality rights; personality rights are characterized by the fact that their object is the very person of their owner and should be limited to "rights aimed at guaranteeing and developing the person itself"³⁰. Some authors hold a classification of personality rights into two categories: the rights relating to the physical appearance of a person (the right of the person over its body and the person's right to respect for its body) and the moral rights of the person (the right to image and privacy, the right to the presumption of innocence, the right to inviolability of the home, the right to privacy of correspondence, right to honour, the moral right of the author over its work)³¹. From other point of view, they are divided into: personality rights that tend to protect the physical integrity, personality rights that tend to protect the moral integrity and personality rights that tend to protect the privacy³². From a third point of view, fall within personality rights: civil liberties, fundamental guarantees regarding hospitalization of persons on the grounds of mental disorders, inviolability of the home, privacy, right to their own image, the right to their voice, right to honour, right to respect for beliefs, the right to confidentiality³³. In Swiss law, in general, there is distinction between the rights of the physical personality, the rights of the affective personality and the rights of the social personality³⁴. Also, in another view, it was considered that it would be more accurate to try a setting of several categories of the personality rights, but not taking into account personality aspects involved but, depending on their specific nature and legal status applicable³⁵.

Within the Romanian literature, from one point of view, personality rights were classified into two categories, namely: the rights relating to the protection of the human body (the right to life, health, physical and mental integrity) and the rights that protect the moral values (the right to dignity, the right to its own image, the right to honour, the right to respect for private life)³⁶. Professor Eugen Chelaru, in a first time, classified the rights of personality according to the time they protect the values inextricably linked to the humanity of the human being, namely during life or after death of the human being and, in a second time, depending on the content of rights, in rights that protect the human body and its biological and psychological functions (right to life, right to health, the right to physical and mental integrity) and rights that protect moral values (right to dignity, the right to freedom of expression, right to privacy, right to image, right to respect the memory of the deceased).

³⁰ J. Ghestin, G. Goubeaux, *work cited*, p. 164.

³¹ Ph. Malinvaud, *Introduction à l'étude du droit*, LexisNexis, ediția a 13-a, 2011, pp. 302-333. Also see M. de Juglart, *Cours de droit civil avec travaux dirigés et sujets d'examen. Tome 1. Premier Volume. Introduction. Personnes. Famille*, Ed. Monthcrestien, 1975, p. 105; the author distinguishes between rights derived from the physical aspect of the personality, a category which includes the right to bodily integrity and rights about the moral aspect of personality, a category which includes the right to the image, the right to privacy and the moral right of the author. See, A. Weill, *Droit civil, Tome 1*, Dalloz, Paris, 1972, vol.2, p. 22.

³² Fr. Terré, D. Fennoillet, *Droit civil. Les personnes. La famille. Les incapacités*, 6 edition, Dalloz, Paris, 1996.

³³ G. Cornu, *Droit civil. Introduction. Les personnes. Les biens*, 8 edition, Montchrestien, Paris, 1997, p. 184. ; J. Ghestin, G. Goubeaux, *Traité de droit civil. Introduction générale*, L.G.D.J., Paris, 1977, pp. 164-165.

³⁴ A. Bucher, *Personnes physiques et protection de la personnalité*, ediția a 5-a, Helbing Lichtenhahn, 2009, p. 96.

³⁵ For details, see D.S. Lindenbergh, *De positie en de handhaving van persoonlijkheidsrechten in het Nederlandse privaatrecht*, T.P.R., 1999, p. 1673.

³⁶ C. T. Ungureanu, M. Afrăsinu, D.M. Cigan, M. Eftimie, L. Irinescu, M. Păpureanu, E. Florescu, A.C. Târșia, C. Voicu, G.C. Frențiu, M.S. Croitoru, I. Popa, L. Mirea, O. Podaru, D.M. Cosma, E. Roșioru, *Noul Cod Civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență. Vol. I. Art. 1 – 952*, , Hamangiu, București, 2012, p.94.

A part of the Romanian legal doctrine held that, broadly, personality rights include the individual freedoms, such as freedom of conscience, freedom of movement and establishment, freedom to practice the profession you choose, freedom to marry or to remain celibate, freedom to live solitary or live in the community or in free union; freedom to have a large family or not having a child, the freedom to adopt a child, the freedom to choose your friends, freedom of fashion, diet; finally, the freedom to prepare your funeral³⁷.

4 .THE NEW CIVIL CODE PROVISIONS

The Civil Code contains provisions regarding the personality rights in Book I –“About Persons”, Title II – “Physical Person”, Chapter II -"The Respect Due to the Human Being and its Inherent Rights" and the procedural guarantees in Title V "The Non-Property Rights Protection". The chapter which enshrines the rights of personality is structured in four sections: Section 1 - Common Provisions (article 58-60); Section Two - The rights to life, health and integrity of the physical person (article 61-69); Section three – Respect for the privacy and human dignity (article 70-77) and Section four - Respect due to a person after its death (art. 78-81).

The Civil Code set out in paragraph (1) of article 58 as personality rights: the right to life, health and integrity, the right to dignity, the right to their own image, the right to privacy³⁸. As for the content of the article, it should be noted that the Romanian legislator has expressly established that it is an illustrative list and that this category also includes "such other rights specified by the law"³⁹.

Personality rights are subject to the law in force at the time of their exercise and any breach of these rights is subject to the law in force at the time of committing the violation. In the relations of private international law, the existence and the content of personality rights are subject to the national law of the physical person, according to article 2577 Civil Code. The National law is the law of the State whose nationality the physical person has, and if the person has more than one nationality, it is the law of that State whose nationality the physical person has and which is most closely connected, in particular through its habitual residence. For the persons who have no nationality and for refugees, the reference to national law is understood as a reference to the law of the State where it has the habitual residence.

The repair claims based on a breach of privacy or personality, including through the media or through any other information medium, are governed, in accordance with the provisions of art. 2642 Civil Code, upon the choice of the injured person's by:

- a) the law of the State of its habitual residence;
- b) the law of the State in which occurred the detrimental outcome;
- c) the law of the State where the author of that damage has its habitual residence or registered office.

In the cases referred to at letters a) and b), the law cited provided that the author of the damage to have reasonable expectations that the effects of impairment of personality to occur in one of those States. The right of reply against harm to the personality is subject to the law of the state in which publication occurred or where the show aired.

The provisions of the New Civil Code applies to the illegal acts causing injury committed after its entry into force and not to the illegal acts committed before. In accordance

³⁷ O. Ungureanu, C. Jugustru, *Drept civil. Persoanele*, Hamagiu, 2007, p.41.

³⁸ Law no. 286/2009 published in the Official Gazette, Part I, no. 511/2009. The new Civil Code entered into force on 1 October 2011.

³⁹ The paragraph 1 of the article 58 was amended by Law no. 71/2011 implementing the Law no. 287/2009 published in the Official Gazette, Part I, no. 409/2011. Prior to the amendment, the text was formulated as follows: "Everyone has the right to life, health, physical and mental integrity, to honour and reputation, the right to privacy and the right to its own image".

with the rule of article 3 of Law no. 71/2011 for the implementation of Law no. 287/2009 on the Civil Code⁴⁰, "the acts and legal facts concluded or, if applicable, performed or produced before the entry into force of the Civil Code cannot generate legal effects other than those provided by the law in force at the date of completion or where appropriate, their occurrence or production". Article 103 of the same law provides that "The obligations arising from the extra-contractual legal facts are subject to provisions of that law which is in force at the time of their production or, where appropriate, their commission". Article 118 of Law no. 71/2011 provides an exception in the matter of obligations settlement by establishing that "Non-contractual obligations arising before the entry into force of the Civil Code are subject to ways of extinguishing obligations contained therein". Consequently, for the illegal actions causing injury committed before the entry into force of the present Civil Code, the moral and material damages are determined in compliance with the civil law in force at the time of the actions, respecting the rule *tempus regit factum / actum* and not according to the new Civil Code.

REFERENCES:

1. Beileu Gh., *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, U.J., București, 2005.
2. Bucher A., *Personnes physiques et protection de la personnalité*, 5 edition, Helbing Lichtenhahn, 2009.
3. Chelaru E., *Drepturile personalității în reglementarea Noului Cod Civil*, Dreptul nr. 10/2011.
4. Cornu G., *Droit civil. Introduction. Les personnes. Les biens*, 8 edition, Montchrestien, Paris, 1997.
5. Diaconescu H., Cercel S., Diță R. D., Gazdovici G., *Răspunderea juridică în domeniul prelevării și transplantului în dreptul român*, U.J., 2009.
6. Gjidara-Decaix S., *Précis de droit civil*, P.U.F., Paris, 2007.
7. Ghestin J., Goubeaux G., *Traité de droit civil. Introduction générale*, L.G.D.J., Paris, 1977.
8. Jugastru C., *Dreptul persoanelor. Dreptul obligațiilor*, Hamangiu, București, 2013.
9. Kayser P., *Les droits de la personnalité. Aspects théoriques et pratiques*, Revue trimestrielle de droit civil, vol. XXIX/1971.
10. Larroumet Ch., *Introduction à l'étude du droit privé*, Tome I, ediția a 4-a, Economica, Paris, 2004.
11. Lewaszkiwicz- Petryknowsa B., *Le principe du respect de la dignité de la personne humaine*, Actes du Séminaire UniDem, Montpellier, France, 1998.
12. Malaurie Ph., Aynes L., *Droit civil. Les personnes. Les incapacités*, 5 edition, Cujas, Paris, 1999.
13. Malinvaud Ph., *Introduction à l'étude du droit*, LexisNexis, Paris, 13 edition, 2011.
14. Mihai Gh., Popescu G., *Introducere în teoria drepturilor personalității*, Editura Academiei Române, București, 1992.
15. Pop L., Harosa L.-M., *Drept civil. Drepturile reale principale*, Universul Juridic, București, 2006.
16. Renchon J.L. (coord.), *Les droits de la personnalité. Actes du X Colloque de l'Association „Famille & Droit”*, Louvain-la-Neuve, 30 novembre 2007, Bruylant, Bruxelles, 2009.

⁴⁰ Published in the Official Gazette no. 409 of 10th June 2011.

17. Sudre F., *Le droit au respect de la vie privée au sens de la Convention européenne des droits de l'homme*, Bruylant, Bruxelles, 2005.

18. Terré Fr., Fennoillet D., *Droit civil. Les personnes. La famille. Les incapacités*, ediția a 6-a, Dalloz, Paris, 1996.

19. Ungureanu O., Jugastru C., *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod Civil*, Hamangiu, București, 2011.

20. Ungureanu O., Munteanu C., *Tratat de drept civil. Bunurile. Drepturile reale principale*, Hamangiu, București, 2008.

21. Ungureanu O., Jugastru C., *Drept civil. Persoanele*, Rosetti, București, 2003.

22. Ungureanu C.T., Afrăsiniu M., Cigan D. M., Eftimie M., Irinescu L., Păpureanu M., Florescu E., Târșia A.C., Voicu C., Frențiu G.C., Croitoru M.S., Popa I., Mirea L., Podaru O., Cosma D.M., Roșioru E., *Noul Cod Civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență. Vol. I. Art. 1 – 952*, Hamangiu, București, 2012.

23. Weill A., *Droit civil, Tome 1*, Dalloz, Paris, 1972.

24. Zenati-Castaing F., Revet T., *Manuel de droit des personnes*, PUF, 2006.

My contribution to this work was supported by the strategic grant POSDRU/159/1.5/S/141699, Project ID 141699, co-financed by the European Social Fund within the Sectorial Operational Program Human Resources Development 2007-2013.

THE MECHANISM FOR SOLVING THE DISPUTES RELATED TO THE DANUBE RIVER

Dan Alexandru Guna, PhD Student, "Valahia" University of Târgoviște

Abstract: The article analyzes the legal settlement of international disputes on the Danube River, based on the framework regulation applicable in Europe such as the Helsinki Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes held in 1992, but also the agreements signed specifically related to the river. The article also explains the historical and political circumstances that have influenced the regulations governing the settlement of disputes related to navigation and sustainable use of the Danube River water.

Keywords: The Danube, the settlement of international disputes, transboundary watercourses.

1. Introducere

La nivelul continentului european regimul apelor transfrontiere este alcătuit din tratate multilaterale dar și bilaterale dar și din acte normative ce țin de ordinea juridică a Uniunii Europene . Calitatea de membru al U.E a unui stat, atrage conform art. 344 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene obligația ca orice diferend referitor la interpretarea sau aplicarea tratatelor să fie supus jurisdicției Curții Europene de Justiție. Ca atare acordurile la care este parte și U.E devin drept comunitar și pe cale de consecință intră în competența de judecată a C.E.J. Acest poate avea implicații în cazul în care două state membre au un diferend cu privire la o convenție referitoare la un fluviu internațional la care este parte și U.E (cum este spre exemplu Convenția de la Berna din 1999 privind protecția Rinului). Implicațiile țin de competența exclusivă a instanței europene în raport de un tribunal arbitral ales de părți sau altă instanță internațională, însă nimic nu împiedică părțile să folosească metodele politico-diplomatice (cum sunt de exemplu clasicele negocieri) în acest sens neexistând restricții comunitare.¹

Preocupările statelor europene au evoluat de la abordarea problemei navigației la aspecte care țin de folosirea apelor transfrontiere pentru producerea de energie electrică , irigații, pescuit, agrement sau protecția mediului. În Europa există o bogată practică a cooperării dar există și episoade de conflict în legătură cu apele transfrontiere. Spre exemplu disputa dintre Belgia și Olanda cu privire la fluviul Meuse rezolvată de C.P.J.I în 1937, disputa dintre Spania și Franța cu privire la Lacul Lanoux din 1957, disputa din anii 1990 dintre Spania și Portugalia cu privire la Minho, Douro, Tagus and Guadiana , disputa dintre Ungaria și Slovacia referitoare la complexul Gabčíkovo-Nagymaros de pe Dunăre² rezolvată de C.I.J în 1997, disputa România – Ucraina cu privire la Canalul Bâstroe³ e.t.c.

---

¹ Un asemenea caz a fost MOX Plant care a opus Irlanda și Marea Britanie. În speța respectivă calitatea de membre ale U.E a celor două state și implicit de părți la tratatul EURATOM a atras reacția Comisiei Europene care a declanșat împotriva Irlandei procedura de infringement pentru încălcarea jurisdicției exclusive a Curții Europene de Justiție în spețele vizând interpretarea sau aplicarea legislației comunitare. Pentru analiza detaliată a speței Cesare Romano, "Case C-459/03 Commission v. Ireland", American Journal of International Law, Vol. 101, 2007.

² Pentru o analiză detaliată a se vedea Mircea Duțu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed.C.H.Beck, ed.a 3-a, București, 2007, p.746, Heiko Fürst, *The Hungarian-Slovakian Conflict over the Gabčíkovo-Nagymaros Dams:*

2. Cadrul legal internațional.

Un instrument foarte important la nivelul acestui continent este Convenția de la Helsinki din 1992 privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontiera și a lacurilor internaționale, încheiată sub auspiciile Comisiei Economice a O.N.U pentru Europa. Ea se axează în special pe problema prevenirii, controlului și reducerii impactului transfrontier al activităților statelor riverane cursurilor de apă internaționale. Protecția mediului acvatic dar și utilizarea echitabilă și rezonabilă a acestor ape reprezintă aspecte importante pe care convenția le reglementează.

În ceea ce privește rezolvarea diferendelor convenția are o abordare clasică, destul de lapidară (specifică convențiilor cadru). Astfel conform art.22 dacă apare un diferend cu privire la interpretarea sau aplicarea convenției părțile îl vor rezolva prin negocieri sau alte mijloace convenite de părți. Pe lângă negocieri statele pot recurge la arbitraj sau C.I.J. Convenția detaliază regulile cu privire la arbitraj în anexa numărul IV.

Spre deosebire de alte convenții cu privire la apele transfrontiere, în cazul celei de față nu este stabilit un mecanism special, în afară de Reuniunea părților. Acesta servește drept organism formal și informal pentru prevenirea dar și rezolvarea disputelor prin întâlniri regulate dar și programe comune. Conform art.17 pct. 2 la ședințele acestui organism părțile vor trece în revistă stadiul implementării acestei convenții. Pentru acest scop vor examina politicile și abordările lor metodologice pentru protecția și utilizarea apelor transfrontiere; vor schimba informații în legătură cu experiența câștigată prin încheierea și implementarea de acorduri bilaterale și multilaterale sau a altor aranjamente privind protecția și utilizarea apelor transfrontiere, la care una sau mai multe sunt părți.

Regimul cadru stabilit de Convenția de la Helsinki a fost completat cu Protocolul de la Londra privind apa și sănătatea din 1999. Scopul acestuia este promovarea protecției sănătății omului și a bunăstării, atât individuală, cât și colectivă, în cadrul unei dezvoltări durabile, prin îmbunătățirea gospodăririi apelor, incluzând protecția ecosistemelor acvatice și prevenirea, controlului și reducerea bolilor asociate apei. Protocolul este printre primele convenții internaționale încheiate special pentru a atinge un nivel adecvat din punct de vedere al igienei, calității apei potabile, nivel necesar pentru protecția sănătății umane. Ca și organism comun necesar pentru asigurarea implementării este înființată Conferința părților. La nivelul implementării protocolului art.15 prevede că părțile vor examina conformarea părților cu prevederile acestui protocol, pe baza examinărilor și evaluărilor la care face referire art. 7. La prima întâlnire părțile vor stabili proceduri multilaterale neconflictuale și nejuridice de natură consultativă, pentru a examina conformarea. Aceste proceduri vor permite o implicare corespunzătoare a publicului.

Referitor la rezolvarea diferendelor protocolul urmează linia convenției din 1992 stabilind că părțile le vor rezolva prin negocieri sau alte mijloace alese de către părți. De asemenea se poate recurge la arbitraj sau C.I.J.

La nivelul Europei pentru a avea o imagine corectă a regimului apelor transfrontiere este necesară și o scurtă analiză a Directivei Cadru a Uniunii Europene privind apa din anul 2000. Ea are ca și câmp de aplicabilitate statele membre U.E nu întreaga Europă însă în cazul în care bazinele apelor depășesc granițele U.E statele membre trebuie să facă toate eforturile

---

An Analysis, Institute for Peace Research and Security Policy University of Hamburg, Germany, p. 5, disponibil la adresa <http://ece.columbia.edu/files/ece/images/furst3.pdf>.

³ Mircea Dușu, *Dosarul Băstroe. O expunere a situației de fapt și a stării de drept*, p1. disponibil pe site ul <http://www.environmental-law.ro/evenimente/Canal%20Bastroe-rom.DN.pdf>.

pentru a se coordona cu statele nemembre pentru a atinge obiectivele stabilite de directivă. În orice caz statele membre în această situație vor aplica prevederile directivei cu privire la partea de bazin aflată pe teritoriul U.E. Unitățile administrative instituite pentru aplicarea acestor prevederi se numesc districte hidrografice. Statele membre vor identifica instituțiile competente să aplice prevederile directivei și vor informa Comisia Europeană. În cazul districtelor hidrografice internaționale, instituțiile existente pot fi abilitate pentru implementarea directivei. De exemplu bazinul fluviului Rin a fost împărțit în nouă bazine hidrografice, dintre care unele sunt internaționale, iar Comisia Internațională a Rinului a fost împuternicită să aplice prevederile directivei la nivelul întregului bazin.

În ceea ce privește mecanismul de rezolvare a diferendelor directiva nu are dispoziții exprese deoarece disputele dintre statele membre se vor rezolva conform cadrului general stabilit de legislația U.E. Comisia Europeană are atribuții de a sigura că legislația comunitară este respectată și implementată. Statele membre au obligația de a raporta Comisiei periodic cu privire la stadiul implementării. De asemenea Comisia poate declanșa procedura de infringement împotriva statelor care încalcă legislația uniunii. Dacă statul nu se conformează va fi sesizată Curtea Europeană de Justiție.⁴

Înțelegerea corectă a sistemului de rezolvare al diferendelor privind Dunărea presupune o scurtă analiză a cadrului istoric dar și politic de adoptare a reglementărilor respective. Istoria reglementărilor privitoare la Dunăre este foarte lungă mergând de la Tratatul de pace de la Paris 1856 și până în zilele noastre. Actualmente regimul navigației dunărene este reglementat de Convenția de la Belgrad din 1948 încheiată în condițiile Războiului Rece și ale dominației U.R.S.S-ului în Europa Centrală și de Răsărit. Această dominație și-a spus cuvântul cu ocazia conferinței de la Belgrad din 1948 la care au participat și state riverane precum: Franța, Marea Britanie, S.U.A. În urma acestei convenții s-a înființat Comisia Dunării cu atribuții mult reduse față de fosta comisie, prerogativele ei fiind limitate în special la problemele navigației. Prin intermediul regimului creat de convenția din 1948 statele riverane, și în special Rusia stat cu aspirații istorice la gurile Dunării, și-au asigurat controlul în problemele fluviului. State precum R.F.G-ul, Austria și Iugoslavia au încercat contrabalansarea acestei influențe a blocului comunist în problematica fluviului Dunărea. Regimul fluviului de dinaintea de 1990 a fost orientat în special în direcția utilizării economice a apelor fluviului pentru sectoare considerate prioritare de regimurile comuniste precum: agricultura, producerea de energie electrică, industria. Datorită acestei viziuni protecția mediului dunărean a avut de suferit. Foarte multe proiecte au vizat sistemele de irigații, asanarea unor zone inundabile naturale de către fluviu, construcția de hidrocentrale, o mai mică atenție fiind acordată protecției mediului. Referitor la acest domeniu al protecției mediului remarcăm Declarația de la București din 1985 referitoare la cooperarea privind controlul poluării Dunării. Gradul ridicat de poluare al apelor Dunării demonstrează însă că statele la momentul respectiv nu acordau prioritate acestor obiective.

Sfârșitul Războiului Rece, dezintegrarea U.R.S.S-ului, tranziția statelor foste comuniste către economia de piață, integrarea în Uniunea Europeană au influențat foarte mult regimul fluviului. Au apărut probleme noi legate de autoritățile competente de aplicarea a reglementărilor incidente, de finanțarea planurilor și proiectelor legate de Dunăre. Trecerea de la un sistem în care puterea politică, financiară era concentrată la centru la un sistem bazat pe descentralizare, inițiativă locală a avut în mod firesc aceste urmări. S-a creat un nou sistem complex de parteneriate, finanțare care au necesitat adoptarea unui nou cadru legal adecvat. Protecția mediului a cunoscut și ea modificări acordându-se importanță crescută protecției mediului și folosirii durabile a resursei acvatice. Importanța acordată de

⁴ Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p.270.

organismele europene acestui domeniu completată de aspirația de integrare a multor state riverane foste comuniste și-au pus amprenta asupra regimului fluviului. În acest context a fost încheiată la Sofia în 1994 Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea . Ca obiectiv principal al cooperării statelor părți, conform art. 2 este realizarea gospodăririi durabile și echitabile a apelor din bazinul hidrografic al Dunării. Pentru realizarea obiectivelor convenției a fost înființată Comisia Internațională pentru protecția fluviului Dunărea. De remarcat că această convenție este încheiată sub auspiciile Convenției de la Helsinki din 1992, încadrându-se în tendințele europene în domeniul apelor transfrontiere.

În ceea ce privește cadrul legal propriu-zis de rezolvare al diferendelor Convenția de la Belgrad din 1948⁵ prevede în art. 45 că: „ Orice diferend între statele semnatare ale prezentei Convenții cu privire la aplicarea sau interpretarea acestei Convenții, diferend care nu va fi fost reglementat pe calea negocierilor directe, va fi supus, la cererea uneia dintre părțile interesate, unei Comisii de conciliere compusă dintr-un reprezentant al fiecărei părți și dintr-un al treilea membru desemnat de președintele Comisiei Dunărene dintre cetățenii unui stat care nu este parte interesată în diferend și, în cazul în care președintele Comisiei este cetățean al unui stat parte interesată în diferend, de către Comisia Dunăreana.

Hotărârea Comisiei de conciliere este definitivă și obligatorie pentru părțile interesate în diferend.” Observăm că primul mijloc indicat de convenție sunt negocierile directe iar ca măsură alternativă în caz de eșec concilierea . Nu se face referire la justiția internațională lucru explicabil datorită mentalităților epocii conform cărora mijloacele diplomatice sunt prioritare.

O altă convenție multilaterală care completează regimul de soluționare al diferendelor este Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea semnată la Sofia în 1994 și intrată în vigoare în 1998⁶. Soluționarea diferendelor este reglementată de art.24 . Conform alin.1 în cazul unui diferend între două sau mai multe părți contractante, cu privire la interpretarea sau aplicarea acestei convenții, părțile în cauză vor căuta o soluționare prin negociere sau prin orice alte mijloace de soluționare a diferendului, acceptabile lor, dacă este cazul, cu asistența Comisiei internaționale. Și această convenție modernă acordă prioritate negocierilor ca metodă de rezolvare a diferendelor însă recunoaște și rolul organismelor de cooperare – cum este Comisia Internațională a Dunării important forum de colaborare, schimb de informații dar și asistență a părților.

Alineatul 2 al aceluiași articol ne arată că în cazul nesoluționării diferendului conform celor indicate la alin.1 diferendul va fi supus pentru reglementare obligatorie fie C.I.J fi arbitrajului care se va desfășura în conformitate cu procedura stabilită în anexa numărul V a convenției. Tot în acest alineat mai sunt introduse două condiții. Una se referă la faptul că rezolvarea prin negocieri sau alte metode convenite de părți trebuie să se facă într-un termen rezonabil dar nu mai mare de 12 luni. O a doua se referă la notificarea cu privire la existența diferendului ce trebuie făcută Comisiei Internaționale înainte de a apela la justiția internațională. La litera b a alineatului 2 al art. 24 convenția creează posibilitatea pentru un stat de a opta în ceea ce privește rezolvarea unui diferend nesoluționat în conformitate cu alin 1 al art. 24 pentru una sau ambele modalități indicate la lit. a alin 2 art. 24 (adică C.I.J sau arbitraj) însă acest lucru trebuie declarat în scris depozitarului fie la momentul când devine parte la convenție , fie oricând după aceea. Dacă părțile la diferend optează pentru ambele modalități indicate la lit. a diferendul va fi supus C.I.J cu excepția unui acord contrar al

⁵ Ratificată de România prin Decretul Nr. 298 din 30 octombrie 1948 publicat în Monitorul Oficial NR. 253 din 30 octombrie 1948.

⁶ România a ratificat convenția prin Legea Nr. 14 din 24 februarie 1995 publicată în M.Of. nr. 41/27 feb. 1995.

părților. Conform lit. d alin 2 art. 24 dacă părțile nu acceptă aceleași modalități de soluționare menționate la lit. a diferendul va fi supus arbitrajului. Dacă un stat nu face declarația menționată de lit. b alin.2 art. 24 sau ea nu mai este valabilă se consideră că partea a acceptat arbitrajul.

Convenția pune accent pe rolul Comisiei internaționale ca și for de prevenire al diferendelor. Spre exemplu art. 4 lit. a arată că, în cadrul Comisiei internaționale se vor desfășura consultări și activități comune, în conformitate cu prevederile acestei convenții. De asemenea conform art. 11 consultările se desfășoară, de regula, în cadrul Comisiei internaționale, în vederea soluționării unei probleme.

În opinia noastră și Conferința Părților poate juca un rol important în prevenirea dar și soluționarea diferendelor legate de regimul fluviului, oferind un cadru de dialog, consultare. Astfel potrivit art. 22 la întrunirile Conferinței Părților, părțile contractante vor trece în revista probleme politice rezultând din aplicarea acestei convenții, pe baza raportului Comisiei internaționale, și vor adopta recomandări și hotărâri adecvate. Conform art. 22 pct. 4 hotărârile se va încerca să fie luate cu unanimitate iar dacă nu este posibil cu majoritate de patru cincimi dintre părțile contractante prezente și care votează.

Regimul juridic al Dunării se completează și cu acordurile bilaterale încheiate între riverani. Astfel există numeroase acorduri bilaterale care accentuează rolul comisiilor tehnice dar și al mijloacelor diplomatice în rezolvarea diferendelor referitoare la fluviu. De exemplu Acordul din 28 iunie 2010⁷ (Acordul din 2010) între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării prevede în art. 18 că eventualele diferende privind aplicarea sau interpretarea prezentului acord se vor soluționa în cadrul Comisiei hidrotehnice. Comisia hidrotehnică se înființează pentru asigurarea cooperării în conformitate cu prevederile acordului. În situația în care diferendul nu se poate rezolva în cadrul comisiei se recurge la mecanismul stabilit de Convenția de la Sofia.

Reglementări similare regăsim și cazul Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Ungare privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor de frontieră⁸ în art. 18 conform căruia: „#1.Eventualele diferențe apărute în cadrul aplicării sau interpretării prezentului acord se soluționează în cadrul Comisiei. #2.În situația în care diferendul nu este soluționat potrivit dispozițiilor paragrafului 1, părțile contractante vor proceda conform celor cuprinse în Convenția de la Sofia.”

Comisia la care face referire art.18 este Comisia hidrotehnică româno-ungară care se înființează conform art. 10 alin. 1 pentru asigurarea colaborării, în conformitate cu prevederile acordului. Această comisie, ca și cea din Acordul cu Republica Moldova, are atribuții de natură tehnică dar în caz de litigii oferă cadrul necesar rezolvării diferendelor.

În cazul Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Ucrainei privind cooperarea în domeniul gospodăririi apelor de frontieră⁹ s-a optat pentru instituția împuterniciților în loc de înființarea unei comisii. Astfel conform art.16 fiecare parte numește câte un împuternicit guvernamental în problemele cooperării în domeniul gospodăririi apelor de frontieră, și pe lociitorii acestuia și informează pe cale diplomatica cealaltă parte despre aceasta. Pentru examinarea problemelor care se reglementează prin prevederile acestui acord, împuterniciții convoacă o dată pe an sesiuni, iar în caz de necesitate, se pot înțelege asupra ținerii de sesiuni extraordinare. Împuterniciții și lociitorii lor realizează soluționarea practică a problemelor legate de îndeplinirea prevederilor acestui acord și a hotărârilor sesiunilor.

⁷ Publicat în Monitorul Oficial 756 din 12 noiembrie 2010.

⁸ Ratificat prin Hotărârea de Guvern nr. 577 din 15 aprilie 2004, publicată în M.Of. nr. 400/5 mai. 2004.

⁹ Ratificat de România prin Legea nr.16 din 11 ianuarie 1999, publicată în M.Of. nr. 13/19 ian. 1999.

Împuterniciții țin legătura directă între ei, iar în caz de necesitate, au dreptul de a crea grupe de lucru, de a atrage experți și de a organiza întâlniri pentru examinarea problemelor în curs.

Diferențele apărute în cursul aplicării sau interpretării acordului și a condițiilor sau a altor acte executive în legătura cu acesta, care nu se soluționează prin negocieri directe sau pe cale diplomatică, precum și în cazurile în care nu este posibilă găsirea altor metode, vor fi soluționate de către organele competente ale părților.

3. Concluzii

Mecanismul de soluționare al diferendelor privind fluviul Dunărea se poate caracteriza ca îmbinând mijloacele politico-diplomatice cu cele jurisdicționale, prioritare fiind negocierile diplomatice, fie directe, fie prin intermediul Comisiei Internaționale a Dunării, for ce joacă un important rol pentru prevenirea diferendelor, asigurând un cadru adecvat de dialog și schimb de informații. Se remarcă, reglementarea atipică a concilierii în cadrul Convenției de la Belgrad din 1948, în cazul căreia hotărârea organului de conciliere este definitivă și obligatorie.

Bibliografie:

1. Duțu Mircea, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. C.H. Beck, ed. a 3-a, București, 2007,
2. Duțu Mircea, *Dosarul Băstroe. O expunere a situației de fapt și a stării de drept*, disponibil pe site ul [http:// www.environmental-law.ro/evenimente/Canal%20Bastroe-rom.DN.pdf](http://www.environmental-law.ro/evenimente/Canal%20Bastroe-rom.DN.pdf).
3. Fuerea Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, Ed. Universul Juridic, București, 2011,
4. Fürst Heiko, *The Hungarian-Slovakian Conflict over the Gabčíkovo-Nagymaros Dams: An Analysis*, Institute for Peace Research and Security Policy University of Hamburg, Germany, disponibil la adresa <http://ece.columbia.edu/files/ece/images/furst3.pdf> .
5. Romano Cesare, “*Case C-459/03 Commission v. Ireland*”, *American Journal of International Law*, Vol. 101, 2007.